

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Gazeta si F6le'a esse regulatu o data pe septemana, adeca: Martia. —

Pretulu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumetate anu 5 f. austr. inlainturulu Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1 sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se prenumera la tote postele c. r., cum si la teti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. austr.

Monarchi'a Austriaca.

Partea ofici6sa.

Maiestatea Sa c. p. apostolikъ c'aъ dndratъ a emitе зр-мътореле преаплате окрисорп de тнъп:

Izbitе Domnie вере архидъче Албрехтъ! Апровндъ Еъ черереа избреп Tale, афлъ кз кале а Те рѣдика deokamdatъ дп постѣлъ че лал дтврѣкатъ кз тогъ девогътмънтълъ шп черкзмонекцизнеа ка гзвернаторъ шп komandante генералъ дп ретнълъ Меъ Шгария, мап департе ка komandante алъ арматеи а III. прѣ лънгъ дескоперереа рекзшоштпнел Mele de пълцътптъ, шп пълъ мап дп-коло дпкредпнцезъ провпсорпъ — кондъчереа адмппстрацпзней полпгиче шп komanda генералъ а църпп тогъ аколо, генералълъ мап-етрѣ де кварталъ шп шефъ пентрѣ кварталълъ генералъ де ставъ, генер. de артилерпе кавалерълъ Лдовпкъ де Бенедекъ.

Vienna, дп 19. Aprilie 1860.

ФРАНЦ ЮСЕФ I. м. р.

Izbitе генерале de артилерпе кавалеръ де Бенедекъ! Рѣдкндъ Еъ deokamdatъ пе дп. Са ч. р. генералълъ de кавал. D. Архидъче Албрехтъ, ла рогареа са, дпп постѣлъ че л'а дтврѣкатъ ка гзвернаторъ генералъ дп ретнълъ Меъ Шгария, мап департе ка komandante алъ арматеи а III. дпп предаъ Domnie Tale пълъ ла алтъ рѣдкндъ кондъчереа адмппстрацпзней полпгиче шп komanda генералъ а църпп тогъ аколо, шп афлъ кз кале а отгрѣ, ка деспърцътпнтеле локзпцпнел че се афлъ, оз се дпмпрезне дп-тр'о локзпцпнел, кареа оз'шп айъ reshedinga дп Бзда, шп кареа ва ста свптъ Дта немпжлочптъ.

дпп Кашовпа, Пожонъ, Шопронъ шп Opadia mare се воръ лъса deokamdatъ амлопаци полпгичп мап дпалцп, кз персоналъ de ажторп, кз скопъ, ка ачепа фъръ de а форма о авторпате de пстанцъ пптермедптъ, сѣ конлѣкре дптр'нпъ modъ кондъкѣторп шп привелеторп ла ефектзареа органпзмълп челъп поъ, кз деоселере ла адмппстрареа de комптате шп спстема комъналъ.

Tendinga Mea este, а дптродъче пентрѣ тревпеле адмппстрацпзней полпгиче, дндатъче ва пъшп дп впацъ органпсареа чеа позъ а локзпцпнел — адмппстрацпзней de комптате, шп а адаоце ачелора дъпъ спстема de мап демълтъ конгрегационп de комптатъ шп комптетърп, амъозратъ компзсечзней шп черкълъ de актпвпате а дпмпредъзрѣлоръ de фацъ.

дпп конлѣсвпре кз дппоспцпзпеле ачестеа демъндъ, ка дъпъ пъшпреа дп впацъ а ordпней комънале шп а констптуцпзней de комптатъ, сѣ се прегътобкъ пропектеле пентрѣ о дпегъ de църъ, пентрѣка ппнчппнълъ че зре а оз дптродъче дп тоге църпеле de коронъ пентрѣ адмппстрацпзнеа de спне ппн комъне локале, de черкъ орп de комптатъ, сѣ се факъ валпбплъ шп дп ретнълъ Меъ Шгария ппн дпеге шп комптетере дпегале.

пнстрѣкцпзпеле мап de апрѣне, кз ппвпре ла ефектзареа тъ-сърлоръ date мап сѣсѣ, цп се воръ дпмпъртъшп Domnie Tale ппн мпнпстрп Meп, de алъ къроръ деспърцътмънтъ се цпнъ тревпеле ачестеа.

Vienna, дп 19. Aprilie 1860.

ФРАНЦ ЮСЕФ I. м. р.

Partea neofici6sa.

Memori'a contelui Stefanu Sechenyi.

II. Деотълъ атъта, кз поп ромънп кпшоштмъ дп пнстпнк-тълъ шп дп сппрптълъ пострѣ, кѣткъ контеле Стефанъ Сеченп

консидератъ ка омъ шп ка патриотъ а фостъ знълъ дпн чеи мап марп върваци ал сокълълп пострѣ; знъ свѣлетъ колосалъ, але кърп дпмепсизнп пз се потъ конпнде дп колѣпеле знел фѣп перпѣдиче. Еатъ дечп, кѣткъ поп орпкндъ есте ворѣа de omenime престе тогъ, сѣъ de знъ патриотпзмъ скътптъ de скопърп аскънсе, тръгъторѣ дп парте, лъшърптъ de egoпзмълъ аскъпторъ de алцп, кпшоштмъ шп рекзпшоштмъ впртъгеа шп търпмеа свѣлетѣскъ орп de знде нп с'аръ манпфеста ачешаш. Кз алте кѣпнтѣ: поп пз дптрѣвмъ дѣкъ контеле Сеченп консидератъ ка омъ mare дптрѣ дпцелесълъ челъ свѣлптъ а фостъ знъгрѣ озъ орп че алтъ, прѣкѣт пз пе пасъ кз Моисе а фостъ еврей, кз Конъзче а фостъ кпнезъ, кз Лпкъръ шп Солон аз фостъ елпнп, Нъма, Брѣцпп, Счпппонп, Катонп, Трапанп шп Тпцп шп Марчп Аптонп romanп, Стефанъ, Ioanъ шп Matez Корвпнп ромънп шп ашеа мап департе; Om eni-шеа а къштпгатъ ппн фаптеле лоръ челе grandпѣсе, ппн избпреа лоръ de дрептате, ппн девогътмънтълъ лоръ каре пазъ фѣкѣтъ ка оз впте кз тогълъ de спне пъмап пентрѣка сѣ фолосѣскъ ла оменпме; ппн зрмарѣ джпшп свпт брешкѣт проппелатѣ а ачелешаш.

Мап de парте пе лпнсеште пъмап ка оз репродъчетъ шп поп апчп мап въртобъ пентрѣ генерацизнеа жъпъ кътева тръзорп дпп впѣца лѣ Стефанъ Сеченп. —

Фамплпа Сеченп отгрѣлъче дпп истѣрпа Шгарпел кам дела мпж-локълъ секолълп алъ 16-леа, кам de къндъ а ешптъ кз репъте mare шп фамплпа Маплат (кареа се траѣе дпп ромънп, дпп пъ-тпнтълъ Фъгърашълп). Пе атънчп а фостъ Мпхалъ Сеченп, кареле ка знълъ дпп ероп de фърпте с'а лъататъ дпп контра търчлоръ пентрѣ реѣеле Максимплянъ. дпп зрпа джпсълп аз фостъ Мартпнъ Сеченп, Георгп Сеченп, архпеппскопъ ппмате, фрате озъ Франчпскъ, Павелъ архпеппскопълъ, апоп еаръш Георгп, апоп Спцпсмънд, Ипатпе, Антонп шп дпп зрмъ шареле върватъ Францпскъ, татълъ лѣ Стефанъ, каре фъ шп мап mare.

Стефанъ Сеченп с'а пъскѣтъ дпп 21. Септемѣре 1791 дпп Vienna. Фпндъ авпа de апп 20 елъ пнтрѣ ла арматъ, лъъ парте ла рѣсѣѣеле дпнтре апп 1809 шп 1815 дпп контра лѣ Наполеонъ; апъте дпп вътълпа чеа grandпѣсѣ дела Лпнспа дпп ап. 1813 еска-дронълъ комъндатъ de джпсълъ се дпстпнсе фѣрте. Дъпъче Стеф. Сеченп а лъатъ парте ла пнтрапеа апацплоръ дпп Парпсѣ, кѣт шп ла конгресълъ дпп Vienna, декоратъ фпндъ кз ordпно рѣсештп, сар-дпнештп, прѣсепештп шп спчпалпне, фъръ ка сѣ шгпе пентрѣ че, прѣкѣт рѣпосатълъ адесеа зпчеа дпп глътъ, апоп лъндъ'шп дпмп-спзне, пърчесъ кз амкълъ сѣъ в. Николае Вешеленп дпп кълъторп, стръбътъ Езрона тогъ, еаръ мап тързпъ дпкъ шп о парте дпп Asia.

Есте фѣрте de дпсепнатъ, кѣткъ контеле Ст. Сеченп крес-кѣтъ ка пълцп алцп магнаци знъгрп, мап тогъ дпнтре немцп шп ппн даскалп немцештп, дпкъ пъшп пътеа ворѣп лпмба са нацпоналъ кѣт се каде, еаръ компатрпцпп сѣ de акасъ дпъ репътърп шп пе джпсълъ дпнтре ачел „фпп перѣцп ал патриѣ“, карп прѣдѣзъ авѣ-рпеле ачелеша дпп църп стръпне, еаръ de цѣра лоръ дпшп адъкъ ампнте пъмап атънчп, къндъ аз тревпнцъ de а'шп редмплъ пънга дешертатъ. Токма пентрѣ ачѣста свърпсца патриѣлоръ а фостъ кз атътъ мап mare, къндъ контеле Стеф. Сеченп дпп дпета дпп ап. 1825 дпчепъ сѣ ворѣбѣкъ знъгреште, къндъ пе атънчп дпп каса магнацилоръ се ворѣпа пъмап лътпнеште шп — немцеште; еаръ апоп къндъ оз пропъсе фъндареа знел академпп de лптераци магарп пентрѣ дпнавъцпроа шп кълътзареа лпмба магаре, ачелаш Сеченп сакрпфпкъ пентрѣ ачестъ скопъ търѣдъ сѣма de 60 мпп фпорпнп м. к., каре ера токма венптълъ апъалъ че тръѣеа елъ дпп мошпеле сале. Дпп ачестъ моментъ лъареа ампнте а патриѣлоръ се аджптъ спре „кппнтанълъ de кълъредп“, прѣкѣт

De lunga Turd'a, in Martie 1860.

Eu cred ca Dn. corespondentei din Turda (Nr. Gaz. 1 a. c. 10. Ian. s. n.) póte se fia si este o persóna stimabilá. Inse prietinií repositului D. protopopu alu Turdei Ioane Szakalai, si parochului Gregoriu Ratiu vetamati ne aflamu pentru ca: pe lenga tóte, ca fericitulu protopopu I. Sz. in decursulu unei frumóse serie de ani a fostu unulu dintre cei mai diligenti profesori ai clasei a 8-a din gimnasiulu Blasiului; — éra parochulu G. R. de si remase veduvu din primele teneretie, a fostu totusi unu adevératu preotu, dupa întregu întielesulu cuventului, unu sufletu curatu, viu esemplaru alu moralitatei: totusi Dn. corespondente asia infelice punctu de vedere a nemeritu: catu in campulu vietii estoru doi barbati, nici un'a floricea nu a aflu care se meriteze a li se adaoga lenga nume. baremu „unu fiele tieren'a usióra.“ Cu care tributu suntemu datori ca crescini tuturoru mortiloru fara distingere, dupa: „De mortuis aut bene, aut nihil“. Éara de cumva D. corespondente, cu nefiinti'a scoleloru in tractulu Turdei — (ce mi se pare nu sa tienutu de un necrologu, cu atata mai pucinu ingrijirea de successoru, caci acésta holda 'si are neadormitululu si neobositulu suu proprietariu) voiesce a arunca o pata pe suvenirea repositului protopopu, inca si inaintea acelorá, carii in vietia nu l'au cunoscutu, (ce de acolo nu fara temeiu se presupune, ca mai nainte pusese numerulu aniloru functiunei ca protopopu in Turda 18), atunci n'amu se ocupu aceste pretiose pagine cu earumdem repetitione; ci lu indreptu pe D. corespondente (déca D. S. e nou in Israilu) la Nr. Gaz. 7 de sub pétra Cozlei, 4. Febr. 1860. unde 'si póte afla respunsulu analogu. Si decumva dóra ceva s'ar vedé a mai lipsi, mi iau indresnéla a reflecta: ca de si peliti'a de sub vindecatele rane ale trecutului viforu (1848—49) inca era tare subtire spre a suferi apasátóre greutati, totusi tieranii nostrii din Turda in susu (póte si pe airea) in scurtu dupa aceea, cu cladirea si dintregu facearea noului dramu, care va se impreune Turd'a cu muntii meridionali, a avutu si au astadi a presta lucruri grele, cu care neputendu esi unii la cale, au pusu si sutitie frumusióre. — Apoi de candu s'a introdusu conscrierea catastreloru de mosii in mai multe dati, precum tocma si in presentu, micile comune dein midiloculu oaseloru au a'si scóte meduv'a, si a plati éra parecibile de sutisióre. — De va fi iertatu dicu si aceea: ca imperiulu austriacu (a carui parte ne bucuramu a fi si noi) ca se scape de peritiune, avú a se renasce prin un metamorfosu, tare periculosu (a carui reesire se amelintia, de unde apoi se se nasca nu carpacitu; ci in teneretiele maretului nou leu invincibilu, carele de aci incolo cu facia intrepinda si cutezátóre se se póta infrunta cu furia si turbatia ori caroru orcane ignivome: asia multifeliurile de dari, care pentru felicitatea totului, nu dicu ca inadusiescu, ci apasa binisioru tóte firele frumusielei holde, se chiama legionu. —

Dnedieu va indrepta lucrurile lumii, de acésta resuflare va merge usiuranduse. „Horum quoque meminisse juvabit.“ Mai adaoge lenga acestea predatiunile poporului nostru proveninde din langeda netredire din molipsirea vechia, la ce ajuta multu aceea: ca de intr'o suta de proroci, carii se credu a fi luminatorii poporului, numai unu e de ala Domnului, ceealalti toti mincinosi.— Apoi vedi ce lia mai remasu in punga, in inima tiéranului pe sama scolei? Ca acestu reu se se vindece, nu aterna numai dela staruirea unui protopopu, carele prin mediulu neajunseloru abia 'si tiene vietia; — ba nici dela unu episcopu seu si metropolitu, ci mai de susu — colo unde se pune fundamentulu fericii popóreloru „Ab Jove principium.“ A inschimba in poporu prostu o stricatiune vechia, cu o indreptare nóua fericitóre e cea mai grea sarcina pe pamentu, — sub care insusiu Mantuitoriulu lumii I. Cs. cu pucinu sporiu luptanduse in vietia, mai pre urma ca, diú, si ca unu facatoria de reu fú prinsu si din vietia impinsu prin mórtea crucii, Capii besericii incatu li se intendu facultatile numai si numai de formatulu educatiunei spiritali se potu ingriji, mai multu cu greu — ca le lipsescu midilócele (dascalii apoi ceru pane), asia de elementulu materialu ére a se ingriji si statulu „Divisum imperium cum Jove Caesar habet“. Apoi sci! statulu nu se afla astadi scapatu de acele gigantice spese, ce se afla impreunate cu prefacerea si reascerea ex integro a unei vaste monarchii: ci tocma acum se afla in midiloculu gravaminelor, pentru a caroru inlaturare pe lenga tóta loiala conjertüre a popóreloru nu unu, doi, ci baremu si dieci de ani de ar fi deajunsu, ar fi bine. Apoi atunci multele programe si dispu-setiuni de acestea, care astadi sunt numai trupuri fara sufletu (ater-nandu infiintiarea scóleloru cam dela voli'a poporului) voru capeta sufletu si voru misca. — Asta ne e credintia de brondiu, pe care loviturile adversariloru nici candu o voru puté debilita de totu, cu atata mai pucinu o voru sfer'ma. Saltu in natura nu se póte face, fara póte mortale.

Deci pone atunci se nu ne lasamu a ne tortura de anxietatea desperatiunei, ci incepundu dela on. D. jude satescu incaltiatu cu o. pinci etc., — imbracatu cu o putere, care inainte cu 10 ani, nici in visu era posibila, se mergemu dearendu prin tóte oficiolatele ces. r. pene la in. ministeriu alu Maiestatei Sale, si numai Thoma celu necredintiosu nu va afla eute de exemple, care cu inbeljugare potu indetula ori ce inima multiamitóre si cumpetata. — Éra noi totusi si pene la impliirea celoru ceva ordina provedintia cu noi si cu scólele nóstre, pe lunge inconcussa nóstra credintia si sperantia in Dumnedieu si vicariulu seu generale lumescu pe pamentu Regele App. vomu face totu catu vomu puté, si vomu puté negresitu, candu vomu vré cu toti a ingriji cu orce jertfe mai anteu de lipsele nóstre, dupa cum facu si altii, cace ce damu si facemu pentru luminarea copiiloru nostrii, numai acela este castigulu, cu care ne putemu neguitori si noi fericierea dorita. Asia fratiloru noi inainte si cu jertfa, ca esemplele tragu; si, déca totu bati, numai ce ti se si deschide La vremea sa nu vomu intardia a incunoscentia despre speratele rezultate pe on. publicu. —

Atata si mai multu nu, ca si asia amu mersu prea departe. Cu acesta 'mi scoseiu unu spinu, care me inghimpá. Eu ca peccatosu, nu pociu redica pétr'a asupra mulierei peccatóse; ci dicu, ca daca scimu ceva de acesti morti stiinati si petrecuti la mormentu u cea mai distinsa onóre, si bunu, bine! daca nu, se le damu pace; ca in regiunile unde se afla densii acuma, judecatoriulu nu are opu de asistintia róstra (lumea, ea judeca dupa fapte, nu si dupa impregiurari. — R.) Mai bine se le postimu pentru totudeuna cu anima durerósa „sit illis terra levis et moliter ossa cubent.“

S. V. L.

RESPUNSURI Viena, cam tardiu, dar gratia! — Ber. Sa tramisu; Domne ce putini! In Cernovitiu 5, Radantiu 5, Suciava 2 = 12 vedi ce vei —; asteptu.

Clusiu: Sa remisú, credu ca vomu face ceva de véra. — Lapsiu: Sa tramisu ce sa pututu si quitatu. — Beisiu: Vei primi; din timpu in timpu impertasitive observatiunile si mai incolo, — Octipedis Caucri terga sinistra time. — Tautu de josu: Vomu face ce se póte, si cele apromise le asteptu, numai compendióse si fapte, ce dovedite se fia. Sev. mai astépta. — Pesta: Asia fratioriloru, candu 'tiasi puté respunde de pe aici tiasi rescrie tóte in testulu ce miai tramisu; Descriemi iute tóta forma si materia vestimintelor, in interesu generalu; ai primitu 27 fr.? — Beisiu: Ai tóta dreptatea, inse nu aflamu cu sfatu pe canalulu ce l'ai pretinsu. In Fóia, candu voi puté, voi reesi intr'unu modu posibilu, dupa mai multe mustre; pena atunci de orce costumulu alu raselor romanice nu ne vomu lepeda, cace avemu si noi unu dreptu generalu la ele; — asia é? — Asia dara or uniformitate, or stai unde stai, pena la introducerea acesteia.

Sar. De ce se te mai indoiesci? inse déca pe acolo nu se potu petrece, apoi pe aici, crede, ca nu amu prospecte, si su fórte oou. patu pena'n gutu, cu cate tóte si inca fora restimpu. Vei mai oiti in scurtu raportulu. —

БЪЛЕТИНЪЛЪ ОФИЦІАЛЪ.

Nro. 7272. / 1029 ex 1860.

ESCRIERE DE CONCURSU.

Днъ зрмараа декретъли дн. министеръ ч. р. де интерне дин 3. Априле а. к. Nr. 10,266 къ днченъгълъ виторъгъли анъ школастикъ 1860/61 аре съ се окъне зпъ локъ де фъндъчизне де статъ, пентръ зпъ ардеанъ, дн академия ч. р. Тересиянъ, къ о дотационе де 500 фр. м. к. по анъ, ши 100 фр. м. к. адакъ ла дмвръкъминте.

Спре компетенция ла ачестъ локъ де фъндъчизне сьнт къмъмъ тоцъ тинеръ че се цинъ де Ардеанъ.

Черерие, че се воръ фаче дн провинца ачеста, аъ съ се стилисезъ кътръ дн. министеръ ч. р. де интерне, днсъ съ се аштеарпъ ла ачестъ гъверпъ челъ мьлтъ пълъ дн 20. Маъ 1860, ши катъ съ фъ документате къ атестатълъ де ботезъ, де алъгире ши де въпъетареа съпътъцъи, маъ днколо къ тóте testimoniеле школастиче, песте ачеста маъ аъ съ къприндъ ши декларареа, към къ компетенция потъ ши воръ а пърта дин алъ сеш спеселе ськндаръ де песте анъ, кам де 190 пълъ ла 200 фр. м. к.

Дрентъ върстъ нормале пентръ компетенция о'а детерминанъ анълъ алъ опъгълеа днплинитъ, еар' алъ патръспрезочелеа педшплинитъ.

Сибилъ, дн 15. Априле 1860.

2—3 Дела ч. р. гъверпъмънтъ пентръ Ардеанъ.